

1. Úvod

Předkládaná publikace si klade za cíl být prvním krokem k zacelení dosavadní mezery na poli numismatického bádání o římských mincích uložených v depozitářích moravských muzeí. Dosud totiž neexistují žádné přehledové katalogy s publikovanými fondy těchto institucí.¹ Do čela této iniciativy se dovoluje zapojit Moravské zemské muzeum jakožto nejstarší a největší moravská sbírkotvorná organizace s více než 5 000 antických mincí. Předmětná publikační řada by měla obsahovat zpracování systematické sbírky MZM po jednotlivých chronologických úsecích. Na chystaný první díl celé série věnovaný mincím římské republiky² navazuje tato kniha zahrnující 426 mincí římského císařství počínaje vládou prvního římského císaře Augusta přes ražby jeho následovníků z julsko-klaudijské dynastie až po mincovnictví občanských válek v Římě a roku „čtyř císařů“, kterou ukončilo vítězné tažení renomovaného vojevůdce Tita Flavia Vespasiana proti Vitelliovi 20. prosince roku 69 a založení nové stabilní císařské dynastie Fláviovců.

Za pilotní projekt takového publikačního počínání v rámci České republiky lze považovat kompletní katalog mincí římské republiky z fondů Národního muzea v Praze s jejich analytickým vyhodnocením a podrobnou dokumentací (*Militký – Vacinová 2018*), jenž byl předobrazem i vzorem pro vypracování této knihy. Ještě o něco dřívější badatelské úspěchy však představuje zveřejnění komplexu Chaurovy sbírky uložené v Národním muzeu v Praze (*Militký – Vacinová 2012*) a ucelená publikace celé antické sbírky malého regionálního muzea v České Lípě (*Lužický – Gambacorta – Trefný 2012*). Z českých a moravských institucionálních kolekcí antických mincí je možné jmenovat ještě monografické publikace římských republikánských mincí ze sbírek Univerzity Karlovy v Praze (*Marék 1985*) a Univerzity Palackého v Olomouci (*Militký 2016*) a tematický excerpt mincovnictví vojenských císařů ze sbírky Univerzity Karlovy v Praze (*Lužický 2008*). Na Slovensku byl v jedné časopisecké studii a poté v samostatné publikaci popsán

a zveřejněn celý fond Slovenského národního muzea v Bratislavě již v průběhu 80. let 20. století (*Minarovičová 1984; 1990*).

V evropském kontextu můžeme rovněž konstatovat převažující publikační vakuum či spíše nevyrovnanost intenzity zveřejňování ucelených souborů římských mincí z muzejních fondů. Vyjma území vlastní Itálie, kde pravidelně vychází jednotlivé svazky ediční řady *Sylloge Nummorum Romanorum*, jsou soubory v této publikační sérii zveřejňovány spíše výjimečně, příp. z okrajových (*Vardanyan 2011*) až cizokrajných oblastí (*Martins Magalhães 2017*). Jednotlivé stredo a západoevropské oblasti mají obvykle svůj specifický přístup k systému zveřejňování kolekcí antických mincí. V Rakousku jsou univerzitní, muzejní a církevní sbírky římských mincí publikovány v ediční řadě *Thesaurus Nummorum Romanorum et Byzantinorum*. V rámci ní byly zveřejněny např. antické numismatické kolekce z vídeňské univerzity (*Göbl – Czurda-Ruth 1980*), ze zemského muzea v Linci (*Prokisch 1998*) nebo okresního muzea v Stockerau (*Schmidt-Dick – Szaivert 1991*) a dále z arcibiskupského a městského muzea v St. Pöltnu (*Schmidt-Dick – Szaivert 1992*), cisterciáckých opatství Wilhering a Zwettl (*Dick 1975*), benediktinského kláštera v Göttweigu (*Szaivert 1983*) či augustiniánského kláštera v Klosterneuburgu (*Alram – Denk – Szaivert 1989*).

V Německu byl realizován digitální projekt mincovního kabinetu sítě univerzitních sbírek řeckých, římských a byzantských mincí dostupný online a virtuálně propojený (NUMiD), do něhož má být časem zapojena také vídeňská univerzita.³ Solitérně byly potom publikovány fondy římských republikánských mincí nebo ražeb císaře Augusta z muzea Augusta Kestnera v Hannoveru (*Berger 1989; Vogt 2009*). V Polsku funguje špičková publikační řada věnovaná antickým numismatickým fondům Národní knihovny Ossolinských ve Vratislavi (Osso-lineum), kde již v šesti svazcích byly chronologicky zveřejněny mince od římské republiky po císaře Alexandra Severa (*Sukiennik 1985, 1989, 1991*,

1 Výběrově byly dosud zveřejněny pouze některé soubory nálezových mincí z určitých lokalit, oblastí nebo jednotlivých drobných soukromých sbírek.

2 Rozpracovaná publikace D. Kašparové a J. Militkého.

3 <http://www.numid-verbund.de>; <https://www.numid.online/home>.

